

Társulati élet

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉS

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat rendkívüli ünnepi közgyűlést tartott 1969. május 14-én a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának fél évszázados jubileuma alkalmából.

A Társulat elnöke, *dr. Láng Sándor* egyetemi tanár ünnepi beszédében méltatta a Tanácsköztársaság dicsőséges napjait, kiemelve annak kulturális, katonai és politikai földrajzi vonatkozásait. Az előadó emlékeztetett arra, hogy a kulturális népbiztosság a természettudományi tárgykörű egyesületek ügyeinek hatékonyabb intézésére három tagú direktóriumot szervezett. Érdekes történelmi tény, hogy a direktórium egyik tagja, *Lambrecht Kálmán*, Társulatunk elődjének, a Magyarhoni Földtani Társulat keretében működő Barlangkutató Szakosztálynak választmányi tagja volt. A direktórium másik munkatársa, *Vadász Elemér*, mint a Magyarhoni Földtani Társulat felügyelője, egyben a barlangkutatók gondviselője is volt.

A közgyűlés megemlékezett az elhunyt vezetőségi tagokról. *Dr. Kertai György* életét és munkásságát *dr. Dénes György* méltatta, *dr. Vértes Lászlóról* a megemlékezést *dr. Jánossy Dénes* tartotta, míg *dr. Papp Ferenc* életművét *Maucha László* ismertette.

Az elnök átnyújtotta *dr. Dudich Endre* Kossuth-díjas akadémikusnak a társulati tiszteleti taggá és díszelnökké történt választásáról szóló oklevelet. Ezután *dr. Dudich Endre* megtartotta díszelnöki székfoglalóját, amelyet teljes terjedelmében lapunk első oldalain közlünk. (Sz. K.)

SZPELEOLÓGIAI FOLYÓIRATOK

Évről-évre öröndetesen gyarapszik a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat könyvtárának, a „*Bibliotheca Speleologica Budapesti*” folyóiratgyűjteménye. A Társulat mintegy harminc ország szpeleológiai egyesületével, tudományos intézményeivel áll összeköttetésben és a könyvtár közel száz külföldi szervezettel létesített rendszeres cseretársi kapcsolatot.

Magyar karszt- és barlangtani kiadványokért jelenleg 16 országból 42 szpeleológiai periodikát (időszakos kiadványt) kapunk rendszeresen cserébe. Ezek országonkénti megoszlása a következő:

Amerikai Egyesült Államok	3
Anglia	4
Ausztria	4
Ausztrália	1
Belgium	2
Csehszlovákia	5
Franciaország	5
Görögország	1
Jugoszlávia	4
Lengyelország	1
Német Szövetségi Köztársaság	4
Olaszország	3
Románia	1
Spanyolország	1
Svájc	2
Szovjetunió	1

A társulat a következő szpeleológiai kiadványokat kapja rendszeresen:

- Alpi Guilie*. Rassegna della Sez. di Trieste del Club Alpino Italiano Societa Alpina delle Guilie. — Trieste, Olaszország.
- Atti e Memori della Commissione Grotte „Eugenio Boegan”*. — Trieste, Olaszország.
- Bulletin d'Information Trimestriel de l'Equipe Speleo de Bruxelles*. — Bruxelles, Belgium.
- Bulletin of the NSS*. — Vienna, USA.
- Cave Studies*. Publication of Cave Research Associates. — Castro Valley, USA.
- Caves and Karst*. Research in Speleology. — Castro Valley, USA.
- Československý Kras*. — Praha, Csehszlovákia.
- Congrès Regional de Spéléologie*. — (Region Sud-Ouest.) — Bordeaux, Franciaország.
- Deltion Ellinikis Spileologikis Etairias*. Bulletin de la Société Spéléologique de Grèce. — Athen, Görögország.
- L'Electron*. Revue Spéléologique Belge. — Bruxelles, Belgium.
- Estudios del Grupo Espeleologico Alavés*. — Vitoria, Spanyolország.
- Geograficky Časopis*. — Bratislava, Csehszlovákia.
- Geografski Zbornik*. Acta Geographica. — Ljubljana, Jugoszlávia.

Glasnik Srpskog Geografskog Društva. Bulletin de la Société Serbe de Géographie. — Beograd, Jugoszlávia.

Helictite. Journal of Australasian Cave Research. — Sidney, Ausztrália.

Höhle, Die. Zeitschrift für Karst- und Höhlenkunde. — Wien, Ausztria.

Höhlenkundliche Mitteilungen. — Wien, Austria.

International Journal of Speleology. — Lehre, NSZK.

Jahreshefte für Karst- und Höhlenkunde. — München, NSZK.

Kras v Csehszlovákiu. — Brno, Csehszlovákiu. Krasovy Sbornik. Bulletin Karstique. — Praha, Csehszlovákiu.

Lucrarile Institutului de Speleologie „Emil Racovita”. — Bukarest, Romania.

Mitteilungen. Verband der Deutschen Höhlen- und Karstforscher. — München, NSZK.

Mitteilungen des Museums für Bergbau, Geologie und Technik am Landesmuseum „Joanneum”. — Graz, Ausztria.

Nase Jame. Glasilo Društva za Raziskovanje Jam Slovenije. — Ljubljana, Jugoszlávia.

Newsletter (of the Cave Research Group Great Britain). — Herefordshire, Anglia.

Bulletin de la Société Spéléologique et Préhistorique de Bordeaux. — Bordeaux, Franciaország.

NSS News. — Vienna, USA.

Oberrheinische Geologische Abhandlungen. — Karlsruhe, NSZK.

Pescseri. — Perm, Szovjetunió.

Porocila. Acta Carsologica. — Ljubljana, Jugoszlávia.

Proceedings of the Speleological Society. — Bristol, Anglia.

Publication (of the Cave Research Group of Great Britain.) — Herefordshire, Anglia.

Regio Basiliensis. Basler Zeitschrift für Geographie. Revue de Géographie de Bale. — Basel, Svájc.

Slovensky Kras. zbornik Muzea Slovenskeho Krasu. — Liptovsky Mikulas, Csehszlovákiu.

Sous le Plancher. Organe du Spéléo-Club de Dijon. — Dijon, Franciaország.

Speleologia. — Warszawa, Lengyelország.

Speleologia Emiliana. Notiziario. — Bologna, Olaszország.

Spelunca. Bulletin. — Paris, Franciaország.

Spelunca. Mémoires. — Paris, Franciaország.

Stalactite. — La Chaux-de-Fonds, Svájc.

Transactions of the Cave Research Group of Great Britain. — Herefordshire, Anglia.

A Társulatnál megtalálható olyan külföldi kiadványok, amelyekből csak szórványos számok vannak:

British Caver. — Bristol, Anglia.

El Guacharo. — Caracas, Venezuela.

Kobie. — Bilbao, Spanyolország.

Fundgrube. — Berlin, NDK.

Lexsteine. — Berlin, NDK.

Pescseri Gruzii. Speleologicicseszkij Szbornik. — Tbiliszi, Szovjetunió.

Spéléo Flash. — Bruxelles, Belgium.

A Társulat könyvtára folyóiratokat nem kölcsönöz, de azok helybeli olvasásra az érdeklődők számára hivatalos órák alatt rendelkezésre állnak.

Schönviszky László

Megjelent

az 1968. május 22—24. között Szlovákiában megrendezett Nemzetközi Speleoklimatológiai, Speleokémiai és Speleoterápiai Szimpóziumon elhangzott előadások gyűjteményes kötete a kassai Kelet-Szlovákiai Múzeum kiadásában szlovák és német nyelven. Az Erdős Miklós által nagy gonddal összeállított kiadványban tizenkét tudományos értekezés szerepel. Örömmel szolgál, hogy ezek közül öt dolgozat magyar szakemberektől származik, ami a magyar speleológiai és speleoterápiai kutatómunka külföldi megbecsülésére utal.

Százméteres szifonúzás

A felső-ausztriai Obertraun mellett nyílik a túristák számára is hozzáférhető Kopenbrüllerhöhle. A barlang végpontját a Hannakluft nevű ágban két szifon zárja le. 1968. novemberében két német könyvübüvár, Jochen Hasenmayer és Alexander Wunsch vállalkozott a keleti szifon átúzására. A próbálkozás sikerrel járt: száz méter víz alatti út után, húsz méteres vízmélységből felemelkedve ismét „levegős” barlangfolyosókra bukkantak. A mintegy háromszáz méter hosszúságú, több szintes labirintusról gyzeteket készítettek, majd visszafelé is szerencsésen átjutottak a hosszú szifonon.

(Die Höhle, 1969:1.)

Külföldön megjelent jelentősebb szakkönyvek:

Manuel of Caving Techniques. Szerkesztő: Cecil Cullingford. London, 1969. Kiadó: Routledge & Kegan Paul. p. 416.

Corentin Queffelec: *Jusqu'au fond du gouffre. Record du monde à la Pierre Saint Martin.* Paris. 1968. p. 176. Editions Stock.

Klaus Haserodt: *Untersuchungen zur Höhen- und Altersgliederung der Karstformen in den Nördlichen Kalkalpen.* München Geogr. Hefte. No. 27. 1965. Regensburg.

H. W. Franke: *Methoden der Geochronologie. Verständliche Wissenschaft, Band 98.* p. 132. Springer Verlag. Berlin — Heidelberg — New-York 1969.

J. M. Armengou: *La incógnita del mundo subterráneo.* Ediciones Telstar. Barcelona, 1968. p. 208.

Antonio Nuñez Jimenez: *Clasificación genética de las cuevas de Cuba.* Acad. de Ciencias de Cuba. La Habana. 1967. p. 224.

G. A. Makszimovics: *Osznovi karsztovegyenija.* Perm. 1963. p. 446.

D. Sz. Szokolov: *Osznovie uszlovija razvittija karszta.* Moszkva. 1962. p. 322.

MUNKATÁRSAINKHOZ

Kiadványaink szebb és jobb elkészítése, valamint a szerkesztőségi és nyomdai munkák megkönnyítése érdekében kérjük az alábbiak betartását.

A kézirat

1. A Karszt és Barlangban közzétételre szánt cikkek terjedelme legfeljebb 8–10 gépelt oldalnyi lehet. Ennél hosszabb cikket csak előzetes megbeszélés alapján, indokolt esetben közlünk.

2. A cikk fogalmazása világos, tömör és magyaros legyen. Fordítsunk nagy gondot a logikus felépítésre; alkalmazzunk alcímeket. Használjuk ki az ábrázolásban rejlő előnyöket: az ábrák és képek megkönnyítik a megértést és segítségükkel a szöveg is rövidíthető.

3. A táblázatokkal takarékoskodjunk. Az adat-tömeg a tudományos megállapításokhoz számítási anyagként szolgál, azokból csak a végeredményeket közöljük.

4. A kézirat normál írógéppel készítenendő el, kettes sorközszel, normál vastagságú fehér papíron. Egy oldalra a szabvány szerint 25 sor, egy sorba megközelítően 50 leütés (betű és szóköz) kerüljön. Baloldalt hagyjunk széles margót. Az írógépeken nem szereplő ékezeteket tintával minden esetben jelöljük be. Az esetleges képleteket szintén tintával, jól olvashatóan írjuk be. Minden lap bal felső sarkán feltüntetendő a szerző neve.

5. A kéziratokat — mellékleteivel egyidejűleg — két példányban kell beküldeni. Az egyik példány az eredeti gépelés legyen, ezt adjuk át a nyomdának.

Mellékletek

1. A vonalas ábrák (rajzok) fehér papíron vagy pauszon készüljenek fekete tussal. A rajzokat célszerű a közlendő méretnél másfél-kétszeres nagyságban elkészíteni, de ügyeljünk arra, hogy a vonalak vastagsága és a betűk, számok nagysága a kicsinyítés után is megfelelő, olvasható legyen. Az ábrák maximális kiterjedése a 60 centimétert ne haladja meg. A fénymásolatok nem alkalmasak klisékészítésre. A hosszabb ábrafeliratokat nyomdai úton célszerű kisedetni, ezeket külön lapra kérjük összeírni. Minden ábra szélére írjuk fel a szerző nevét és az ábra számát. A térképeken vonalas méretarányokat adjunk meg. Ne felejtsük el, hogy a kézirat szövegében hivatkozzunk az ábrákra.

2. A fényképek 13×18 vagy 18×24 cm-es, éles nagyítások legyenek. Klisékészítéshez kemény, kontrasztos képek szükségesek. A fénykép hátlapjára puha ceruzával írjuk fel a kép sorszámát és a szerző nevét.

3. A táblázatokat ne a szöveg közé, hanem külön lapra írjuk, mivel a nyomdában azokat külön szedik ki. A kéziratban jelöljük meg azt a helyet, ahova a táblázatnak kerülnie kell. A külön lapra írt táblázaton is tüntessük fel a szerző nevét és a táblázat arab számú sorszámát. A táblázat csak eredeti gépelésű lehet, xerox vagy fénymásolat nem felel meg.

4. Az ábra- és képszövegeket külön lapokon, két példányban kell beküldeni. Külön sorszámozzuk a

vonalas ábrákat (pl. 1. ábra) és a fényképeket (pl. 1. kép).

5. Az irodalmi hivatkozásokat „IRODALOM” címszó alatt a szabvány előírásai szerint állítsuk össze és szintén két példányban mellékeljük.

Könyvekre való hivatkozás: A szerző neve, a mű címe, több kötetes művek esetén a kötetjelzés, a kiadó megnevezése, a megjelenés helye és éve. Pl.: Cullingford, C.H.D.: British Caving. — Routledge and Kegan Paul Ltd. London. 1962.

Folyóirat cikkeire való hivatkozás: A szerző neve, a cikk címe, a folyóirat címe, az évszám és a füzet-szám, esetleg az oldalszám megjelölése. Pl.: Dell’Oca, S.: Attività Speleo-Club Roma. — Rassegna Speleologica Italiana. Anno XII. 1960. Fasc. I. pp. 9—10.

A kéziratban zárójelbe tett számokkal hivatkozzunk az irodalomra, ennek megfelelően az irodalomjegyzéket lássuk el sorszámokkal.

6. Ha a szerző igényt tart idegen nyelvű összefoglaló közlésére, kérjük, hogy tíz-tizenöt sorban tömören foglalja össze a cikkben közölt legfontosabb megállapításokat. Az összefoglalók lefordításáról a szerkesztőség gondoskodik. Az összefoglaló magyar szövegét három példányban kérjük beküldeni.

A hibák javítása

1. A kéziratot leadás előtt figyelmesen olvassuk át és a gépelési, esetleg fogalmazási hibákat javítsuk ki. A kész kéziratot a nyomda oldalanként legfeljebb öt javítást tűr meg, ha ennél több van, a lapot újra kell gépelni.

2. A szerkesztőség minden esetben megküldi a szerzőnek a nyomdai hasáblevonatot. A nyomdai hibákat kék színű tintával kell javítani. A kézirattól eltérő újabb javítást a szerkesztőség csak nagyon indokolt esetben fogad el. Az ilyen javítást piros színnel kell jelezni, és azért a nyomda külön díjat számít fel.

3. A hasáblevonat korrektúráját két napon belül kérjük elvégezni és visszajuttatni a szerkesztőhöz.

4. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy különbség van a kézirat és a hasáblevonat javítási módjában. A kézirat esetében minden javítást a szövegben kell elvégezni. A hasáblevonatokon a javítás módját a szöveg melletti lapszálon írjuk elő a szedő részére a szabványos nyomdai korrektúrajelek alkalmazásával.

Egyéb

1. Összefoglalva, a beküldendő anyag tehát a következőket tartalmazza:

- A kézirat szöveges része (2 példányban).
- Ábrák, fényképek és táblázatok (1—1 példányban).
- Ábra- és képszövegek (2 példányban).
- Irodalmi hivatkozás (2 példányban).
- Idegen nyelvű kivonat céljára tartalmi összefoglaló (3 példányban).

2. A megjelentetésre szánt kéziratokat a következő címre kérjük megküldeni: Dr. Balázs Dénes, Erdélyi, Sárd utca 45.

SZERKESZTŐSÉG